

Marjan Pertot

ŠE NEKAJ O ...

Kontovel, vas na strmem griču ob severni Jadranski obali, je opevalo več slovenskih pesnikov. Anton Aškerc, pesnik znamenitih balad in romanc, je bil dve leti zapored (1906-1907) po nekaj tednov med ribiči ob naši obali. To je bil prvi slovenski pesnik, ki je prišel med naše ribiče v njihovih portičih, da spozna življenje, zgodbe in pripovedi o morju in da ustvari iz tega izročila nove pesmi. Tako je nastala knjiga Jadranski biseri. V pesmi Goreči konj govori o naši vasi in kontovelskih ribičih. Ne moremo pa mimo pesmi Pod Kontovelom nabrežinskega pesnika Iga Grudna in dveh sonetov (Na Kontovelu) pesnika Goriških brd Alojza Gradnika. Marija Mislej, rojakinja iz nabrežinskega Krasa je v svoji knjigi Miriade, ki je izšla leta 1982 v Gorici, objavila črtico Kontovel, kjer z veliko ljubeznijo opisuje svoje vtise pri "dobrih ljudeh". Dva velikana slovenske književnosti, Tržačan Boris Pahor in Šempolajčan Alojz Rebula, sta večkrat postavila dogajanje v svojih romanih in povestih na Kontovel in neposredno okolico vasi. Oba opisujeta življenje na vasi, slovenske ribiče, kmete in delavce. Kontovelski rojak Drago Štoka je v knjigi Po prehojeni poti, ki jo je leta 1999 izdala tržaška založba Mladika, opisal mladostna leta, ki jih je preživel na Kontovelu. Slovenski pesnik, pisatelj in duhovnik Stanko Janežič je vrsto let po drugi svetovni vojni preživel na Kontovelu. Obdobje, ko je služboval na Kontovelu, opisuje v knjigi Moj prvi dnevnik. Knjiga je izšla leta 1998 v Mariboru in Trstu. Domačin Franc Štoka je v brošuri, ki je izšla ob 80-letnici ustanovitve Pevskega društva Danica, objavil daljšo pesem Kontovel, kjer opeva lepoto Kontovela in trdo življenje ribičev, kmetov in težakov v tržaški lukii.

Poročila o delovanju Pevskega društva Danica v tržaški Edinosti

Tržaška Edinost je vedno poročala o delovanju slovenskih društev v Trstu in v okolici. Izbrali smo nekaj zanimivih člankov o Pevskem društvu Danica, ki je bilo ustanovljeno leta 1889. Prva poročila o ustanovitvi društva zasledimo v začetku leta

1890. Svoj prvi redni občni zbor je društvo imelo 5. junija 1890. Zadnja novica o delovanju Danice sega v leto 1926, ko so morali zaradi slabega vremena prenesti prireditev na binkoštni ponedeljek.

Edinost 5. marca 1890

Čitalo se je dne 1. februarja v cenjenem Vašem listu, da sem se porodila. To veselje šinilo je našim vrlim vaščanom do srca in vsi mi voščijo najboljši uspeh. Z njih pomočjo upam se trdno ukoreniniti v slovenska tla, če v to dovoli c.k. namestništvo. Sedaj pa pozdravljam te ljubi brat Hajdrih na Proseku in vas okoličanske sestrice: Adrija, Zarja in Velesila. Včeraj so imeli pogovor in vpisalo se je 60 udov. Izvolili so začasni odbor, obstoječ iz predsednika Jankota Prašelnja in odbornikov Ciaka Jakoba, šimona, Jakoba in Jožefa Štoka. Petje bode učil gospod Slavik ml. Prihodnjič kaj več o tem. Pozdravlja vas vrle Kontoveljce in vse tržaške Slovence pevsko društvo Danica.

Edinost 11. junija 1890

Občni zbor PD Danica

V tem tednu došla nam je vesela vest, da je slavno namestništvo vendar enkrat blagoslovilo potrditi pravila našega društva z odlokom z dne 18. maja 1980 št.7138/I. V četrtek (5.VI) je imelo imenovano društvo svoj I. redni občni zbor. Od ranega jutra oznanjevala je slovenska trobojnica na visokem drogu, ta za našo vas veseli dan. Vsak, ki mu količkaj bije srce za narodno stvar, štel je ure, kdaj bo slišal na svoja uha pri zboru, da ima društvo pravico javno nastopati. In res dolge so nam bile ure. Že ob 4. popoldan so se začeli zbirati. Šolska soba, še precej velika, bila je natlačena z občinstvom. Vse točke vršile so se v najlepšem redu. Predsedoval je začasni predsednik Janko Prašelj. Odprl je zborovanje pozdravljajoč vse društvenike in prisotne. V daljšem govoru povdarjal je korist društva in izrazil željo, da bi se vsaj enkrat odpravilo izmed naše mladine laško kavkanje, katero je samo na sebi gnusoba in pokvarja dušo naši mladini. Polagal jim je tudi na srce druga mestna in okoličanska društva, med kojimi je ponosen Trst in okolica. Zatem je prečital pravila in je potem natančno razložil od točke do točke. Začasni odbor zahvalivši se, je odstopil. Volitve vršile so se v najlepšem redu in jako živahno in sicer z lističi. Vsak ponosen, da sme voliti, tuhtal je in se oziral po sobi, katerega bi zapisal, proti vsej agitaciji. Volitve so izpadle prav dobro in v veselje vseh. Izvoljeni so bili ti-le: Janko Prašelj, predsednik; Jakob Štoka, gostilničar, tajnik; Jakob Cijak, sodnijski poverjenik, blagajnik; v odbor: Josip Regent, podpredsednik, Anton Starc vulgo Prašelj, namestnik tajnikov, Tomaž Starc, namestnik blagajnikov, Anton Starc od Staršina, arhivar, Jakob Štoka, mizar, Matija Štoka z Vrha. Zadnji trije so tudi kot pregledovalci računov. Zatem pozval je predsednik novi občni odbor in opominjal natančno vsacega odbornika na njega dolžnost in

natančno ravnanje po pravilih. Pri zaključku zbora bili so živahni "živio-klici" našemu presv. cesarju Francu Josipu, novorojenej "Danici" in slednič tudi predsedniku. Zbor trajal je do poldevete ure. Ali še le takrat je bilo pravo veselje. Celi večer je ljudstvo te ure občnega zbora razpravljalo, posebno med društveniki bilo je živahno razgovarjanje in veliko veselje. Zdaj pa vi drugi Kontoveljci, ki niste še upisani v to društvo, podpirajte je, ne pustite da bi začelo hirati, pomagajte mu duševno in materialno. Ni treba ozir jemati na one, ki se pustijo podkupiti za kozarček žganja in ki bi nas radi vtopili v žlici vode in z nami naš slovenski narod. Vzkliknite z menoj "Vse za vero, dom in za cesarja! Pridite k društvu, ker tam doboste: 'Slovenski narod', 'Zvon', 'Brus', 'Diritto Croato' in v kratkem tudi Edinost." Ti časopisi naj vam bodo hrana; iz teh se lahko dosti lepega naučite. Pomagajte tudi vi, da se bo širil naš mili slovenski jezik, ker samo po tem potu prišli bomo kedaj do svojih pravic. Saj sami veste, koliko mora ubogi "sciavo" trpeti zaradi laških prepotenc. Veliko je naših mladeničev brez službe, med tem pa, ko se tujci na magistratu šopirijo. Pomagajte in pomagano vam bo. Zatorej srčno naprej: "Ne dajmo se" pravi naš slovenski pesnik in tudi mi ostanimo istih misli.

Edinost 21. januarja 1891 in 24. januarja 1891

Prva veselica 18. januarja 1891 v prostorih gostilne Štoka

Petje krasno, igra krasna, deklamacija priprostega dekleta izborna. Veselice sta se udeležili korporativno p. d. Hajdrih in Adrija. Veselico je počastil tudi poslanec Nabergoj.

Igra "Muteč" je občinstvo vrlo zabavalo. Jezična a dobrosrčna (g. Bizjak), ljubezniva Emica (J. Danev), trdovratni Trdež (M. Štoka), bahasti a ravno tako nerodni doktor Skaza (g. J. Štoka) in zaljubljeni France (g. Ivan Prešer), ki brzda ukljub vsem zapeljivim skušnjavam svoj še preveč gibčni jezik svoji ljubljenci na ljubo, - vsi so bili na svojem mestu in vrlo dobro izpolnili svojo nalogo. Posebno moramo pohvaliti prekanjenega in zgovornega slugo (g. Jaka Štoka), ki je vedel občinstvo tako kratkočasiti, da smehu ni bilo ne konca ne kraja.

Edinost 26. aprila 1905

"Divji lovec" na Kontovelu

24. t. m. na velikonočni ponedeljek, so na Kontovelju slavnostno otvorili prostorno in krasno dvorano, ki jo je sezidal požrtvovalni in za probujo sovaščanov neumorno delujoči g. Jaka Štoka. Ob tej priliki se je pod priznano spretnim vodstvom tega gospoda uprizoril Finžgarjev narodni igrokaz s petjem "Divji lovec". Udeležba je bila toli od strani Kontoveljčanov samih, koliker tudi od strani gostov iz bližnjih vasi: Proseka, sv. Križa, Barkovelj, Rojana, Nabrežine, Opčin, Sežane ter iz mesta Trsta v prav ogromna tako, da je bila prostorna dvorana nabito polna do zadnjega kotička.

Pevsko društvo „Danica“ na Kontovelu.

Na velikonočni ponedeljek dne 24. aprila 1905.

ob priliki

otvoritve dvorane v „Narodnem domu“ na Kontovelu

vprižori se

pod vodstvom gosp. J. ŠTOKA

Divji lovec

F. S. Finžgarjev narodni igrokaz s petjem v 4 dejanjih.

OSEBE

ZAVRTNIK, kmetar (župan)	g. M. Štoka
MAJDA, njegova hči	g. Ana Ivanka Regent
LISJAKOV GASPAR, sin poselnika	g. A. Škrk
MARUŽA, kolarica	g. N. N.
JANEZ, njen sin	g. Štokčev
TINE, gostiški sin	g. I. Pertot
TONČEK, vaški revež, norček	g. Milos Cijak
JEŽ	g. Trinajsti
GABER	g. J. Štoka
ROZMAN	g. A. Regent
ERZEN	g. A. Starec
SAJETOV JURE, kovač	g. A. Cijak
SPELA, njegova žena	g. Josipina Danev
ANKA	g. Ana Franica Regent
ROŽA	g. Ana Am. Regent
GROZDEK, oster	g. J. Slobec
DOLINARICA, mati	g. .
Prvi lovec	g. R. Danev
Drugi lovec	g. N. Štoka
Prvi birič	g. S. Danev
Drugi birič	g. J. Štoka
KOMATAR, šrednik	g. Preceelj
JURČEK, pastirček	g. A. Starec

Dekleta, fantje, dečki, lovci, skrivanci, planšarice.

Vrši se l. 1848 na Gorenjskem.

Začetek točno ob 5. uri popoldne.

Petje bo spremljal Majcenov orkester.

Vstopnina	60 stot.
Sedeži I. vrste	60 ..
II.	40 ..

NB. Posebnih vabil se ne bo razpošiljalo.

Igro so uprizorili sami domači vaščanje, diletanti in začetniki. Posamične vloge so bile jako skrbno razdeljene in glavne vloge skozi in skozi v dobrih rokah. Igralo se je izborno in ako upoštevamo dejstvo, da so bili vsi igralci še le prvič na odru in da se vsi prištevajo priprostemu kmečkemu ljudstvu, moramo priznati, da se nas je njihov nastop v prav presenetil, kajti nekateri izmed njih so le malo ali nič zaostajali za dobrimi diletanti, ki so odra že več ali manj vajeni. Brez malih hib v naglašanju, niansiranju in razločnem izgovarjanju, hib, ki se z vstrajnostjo in vajo kmalu odstranijo, moramo se izreči vsestransko pohvalo vseh igralcih.

Divji lovec, 24.4.1905

Ne smemo niti pozabiti na režiserja g. Jake Štoka, kateri je s spretnim svojim vodstvom in neumornim trudom s svojimi igralci dosegel najboljši uspeh.

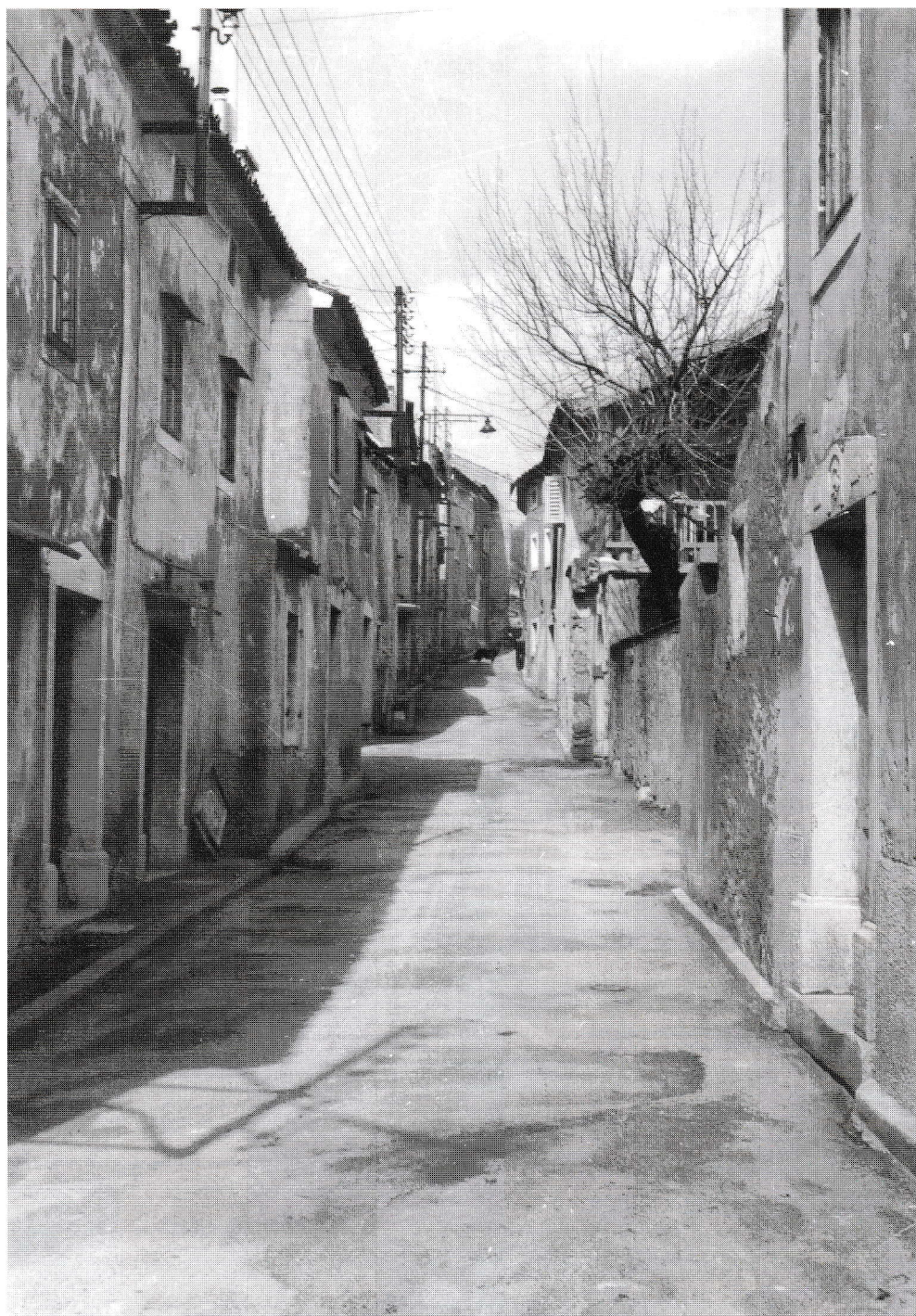
Vrli Kontoveljci, živeli! Le tako naprej!

Pokrva k'ntina

Č'mparjeva k'ntina

Ülca, 1963